

Pressmeddelande 28 mars 2012

Lärarbrist och okunskap hindrar elevers tillgång till sitt språk

Många kommuner och skolor ger inte elever från de nationella minoriteterna tillräckligt goda möjligheter att utveckla sitt språk och sin kultur. Det skriver Skolinspektionen i en rapport till regeringen.

Skolinspektionen har granskat hur ett urval kommuner och skolor erbjuder undervisning i de nationella minoritetsspråken. Granskningen har gjorts på uppdrag av regeringen.

– Granskningen visar flera grundläggande strukturella problem: bristande kunskaper och svagt intresse hos beslutsfattare, för få modersmålslärare och oklar ansvarsfördelning, säger Eva Lanteli, projektledare, Skolinspektionen.

I Sverige finns fem officiella nationella minoritetsspråk: finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Enligt minoritetsspråklagarna har skolorna ett särskilt ansvar i att främja barns utveckling av sitt språk och sin kultur, vilket förstärker det ansvar som även skollagen slår fast.

Skolinspektionen har gått igenom 34 kommuner och 5 så kallade tvåspråkiga verksamheter i landet genom bland annat intervjuer med rektorer och en webbenkät som besvarats av 1 300 lärare. Rapporten avser inte att ge en generell bild av förutsättningarna för de nationella minoriteternas möjligheter till utveckling av sitt språk och sin kultur. Men resultaten är i linje med flera tidigare utredningar.

Lärarbristen är ett stort problem. Många kommuner får trots stora ansträngningar inte tag i lärare. I 23 av 34 kommuner nekades elever undervisning med motiveringen att det inte finns lärare som kan det aktuella språket att få tag i. Endast 5 av 22 kommuner kan till exempel erbjuda undervisning i romani chib.

– Det behövs kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med problemen på kort och lång sikt. Vi har sett en hel del goda exempel på hur man kan arbeta. I såväl Nässjö som Vänersborg finns ett stort intresse för modersmålsundervisning hos ansvariga politiker. Man samverkar bland annat med andra kommuner för att försöka rekrytera modersmålslärare i romani chib. I Vänersborg finns en särskild satsning för den romska minoriteten, säger Eva Lanteli.

Ladda ned Skolinspektionens rapport och beslut

Skolinspektionens rapport, de 34 kommunvisa besluten och de 5 skolbesluten kan laddas ned på www.skolinspektionen.se/minoritetssprak-2012

Fakta: Skolinspektionens tillsyn

- Skolinspektionen har specialgranskat 34 kommuner: Ale, Avidsjaur, Bollnäs, Eskilstuna, Falköping, Finspång, Gällivare, Hämsand, Jönköping, Karlskrona, Karlstad, Kiruna, Klippan, Kristianstad, Kristinehamn, Landskrona, Lerum, Luleå, Lund, Markaryd, Munkedal, Nässjö, Skövde, Sollentuna, Staffanstorps, Stockholm, Strängnäs, Svedala, Tibro, Tranemo, Töreboda, Vänersborg, Västervik, Ystad,
- samt 5 tvåspråkiga verksamheter: St:a Gertruds skola i Västerås (sverige-finsk årskurs 1-3), Sverige-finska skolan i Eskilstuna, Sverige-finska skolan i Stockholm, Sverige-finska skolan i Kista (Stockholm), Roma kulturklass i Nytorpsskolan (Stockholm).
- Granskningen omfattar till exempel statistik, dokument, intervjuer på huvudmann- och rektorsnivå, gruppintervjuer med romska elever och föräldrar, webbenkät till 1 300 lärare i de granskade skolorna.

För information

Eva Lanteli, projektledare, 08-586 084 60

Presskontakt

Carina Larsson, pressekreterare, 08-586 082 50